

De lichtpuntjes van de coronacrisis

Monitor IZZ toont lagere werkdruk en beter organisatieklimaat aan

Elk voorjaar monitort IZZ de gezondheid van zorgmedewerkers. In dit bijzondere jaar werd het een peiling die grotendeels in het teken stond van de coronacrisis. Ruim 12.500 zorgmedewerkers namen deel. Het onderzoek leverde enkele interessante uitkomsten op. Zo daalde de gemiddelde werkdruk en verbeterde het organisatieklimaat ten opzichte van 2019.

Aan de de Monitor Gezond werken tijdens de coronacrisis namen veel zorgmedewerkers deel die de gevolgen van het virus van dichtbij meemaakten. Bijna vier op de tien deelnemers kwamen in hun werk in direct contact met coronapatiënten. Ondanks de kritiek op het ontbreken van beschermingsmiddelen, gaven in ziekenhuizen en thuiszorg acht op de tien medewerkers aan voldoende beschermingsmiddelen ter beschikking te hebben. Deze mening werd minder gedeeld in de gehandicaptenzorg en ggz, waar bijna de helft vond te weinig protectiemateriaal te hebben.

Duidelijke én eerlijke informatie

Het wel of niet beschikken over beschermingsmiddelen heeft een grote invloed op de psyche van een medewerker. Uit de monitor

blijkt dat als je niet beschikt over voldoende middelen om jezelf te beschermen dat emotionele uitputting, slaapkachten en een lagere bevoegenheid kan veroorzaken. Zorgmedewerkers zijn

‘Houd je organisatieklimaat op peil’

door de crisis ook veel meer gaan piekeren. Veel zorgorganisaties hebben er de afgelopen tijd voor gezorgd dat professionele hulp klaarstaat voor hun medewerkers. Toch blijkt uit het onderzoek dat medewerkers in de eerste plaats behoefte hebben aan contact met directe collega's, het team en de leidinggevende. Vaak is dit voor hen al voldoende. Het is dus van belang dat een werkgever erop

toeziet dat zijn mensen in gesprek kunnen gaan binnen hun eigen team. Maar dat neemt niet weg dat er ook professionele opvang geregeld moet zijn.

Een andere belangrijke behoefte van medewerkers in deze crisissituatie is duidelijke én eerlijke informatie. In het onderzoek kwam naar voren dat ze dit soms misten. Voor werkgevers was het niet altijd makkelijk om daarin te voorzien. Het waren ongekende en onbekende omstandigheden.

Medewerkers geven aan begrip te hebben voor deze uitzonderlijke situatie. Desondanks stellen ze eerlijkheid op prijs. Als een werkgever het niet weet of er onvoldoende beschermingsmiddelen, zijn willen ze dat hij dat ook eerlijk vertelt.

Medewerkers willen graag meedenken, laat de monitor zien. Bijvoorbeeld feedback geven op protocollen. Vanwege de crisis bestuurden werkgevers vaak directief. En waar dat in de eerste weken noodzakelijk was om snel maatregelen in te voeren, was er later wel ruimte geweest voor een kritische blik van de medewerkers. Want wanneer zij autonomie krijgen in hun werkzaamheden en worden betrokken bij het bepalen van de doelen binnen het team, zijn zij minder emotioneel uitgeput en

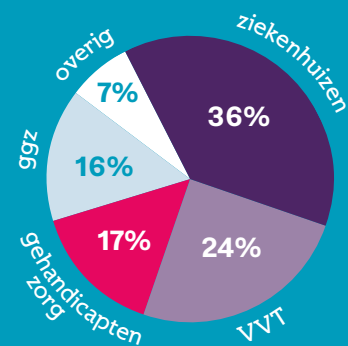
meer bevlogen. Ondanks dat de overheid steeds met nieuwe richtlijnen kwam en de werkgever niet altijd zelf alle ruimte had, is het dus wel belangrijk om medewerkers autonomie te geven en te vertrouwen op hun vakmanschap.

Positieve ontwikkelingen

Een opvallende uitkomst van de monitor is de lagere werkdruk ten opzichte van 2018 en 2019. De reden voor de daling van de werkdruk ligt waarschijnlijk in het loslaten van nogal wat regels. Regeldruk is namelijk een van de grote veroorzakers van werkdruk. Het ligt voor de hand om uit te zoeken waar het mogelijk is om coulant met de administratieve verplichtingen te blijven omgaan. Zodat de werkdruk op het lagere niveau gehandhaafd kan worden. Dat de werkdruk als lager wordt ervaren, kan ook te maken hebben met een andere positieve ontwikkeling in de afgelopen periode:

de duidelijke verbetering van het organisatieklimaat ten opzichte van voorgaande jaren. In een goed organisatieklimaat ervaren medewerkers de werkdruk doorgaans als lager dan in een minder goed organisatieklimaat. Een oorzaak voor deze verbetering is dat door de crisis de leidinggevende meer aandacht besteedde aan de medewerkers en dat er prioriteit was bij het hoger management voor gezond en veilig werken. Ondanks deze positieve ontwikkeling, staat de zorg vanwege corona onder druk. Zo ervoeren medewerkers die in direct contact stonden met coronapatiënten wel degelijk een hogere werkdruk. En dat ging ook op voor mensen die op een andere afdeling hebben gewerkt, meer uren hebben gewerkt dan hun in contract staat of niet konden beschikken over voldoende beschermingsmiddelen. Er zijn ook meer slaapkachten onder deze groepen zorgmedewerkers.

Aan de **monitor Gezond werken tijdens de coronacrisis** namen 12.630 zorgmedewerkers deel.

Vasthouden

Het onderzoek is tussen half mei en half juni gehouden, midden in de crisis. De afgelopen tijd kwamen zorgmedewerkers in rustiger vaarwater terecht. Wellicht dat de vermoeidheid of de behoefte aan professionele psychische hulp pas later merkbaar wordt. Desalniettemin zijn er voldoende positieve punten in de Coronamonitor van IZZ waarvan het goed is als de zorg deze weet vast te houden. Waarbij de voornaamste boodschap is: houd je organisatieklimaat op peil en zorg voor voldoende maatregelen om je medewerkers te beschermen en ondersteunen in crisistijden. ✓